

Европейски икономически и социален комитет

INT/597
Пруденциални
изисквания

Брюксел, 18 януари 2012 г.

СТАНОВИЩЕ

на

Европейския икономически и социален комитет

относно

„Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници“

COM(2011) 452 окончателен – 2011/0202 (COD)

—————
Докладчик: г-н Morgan
—————

На 30 ноември 2011 г. Съветът и на 17 ноември 2011 г. Парламентът решиха, в съответствие с член 114 от Договора за функционирането на Европейския съюз, да се консултират с Европейския икономически и социален комитет относно

„Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници“

COM(2011) 452 окончателен – 2011/0202 (COD).

Специализирана секция „Единен пазар, производство и потребление“, на която беше възложено да подготви работата на Комитета по този въпрос, прие своето становище на 19 декември 2011 г.

На 477-ата си пленарна сесия, проведена на 18 и 19 януари 2012 г. (заседание от 18 януари 2012 г.), Европейският икономически и социален комитет прие настоящото становище със 179 гласа „за“, 2 гласа „против“ и 7 гласа „въздържал се“.

*

* *

Заклучения и препоръки

- 1.1 ЕИСК приветства основната идея на Директивата за капиталовите изисквания IV¹ (ДКИ IV) и споразумението „Базел III“, на което тя се основава. Въпреки това ДКИ IV ще доведе до увеличаване на банковите разходи, а това е важно съображение за предприятията в ЕС и по-специално за МСП. Рамката от Базел е предназначена за банки, опериращи на международно равнище, като всички те трябва да се придържат към нея.
- 1.2 Директивите на ЕС за капиталовите изисквания винаги са се прилагали за всички банки и това е важно поради ролята, която регионалните банки и банките, които не са акционерни дружества, играят в подкрепа на икономиката. МСП зависят в голяма степен от финансирането от банките и затова трябва да се положат усилия на МСП в ЕС да не се налагат прекалено високи разходи в сравнение с международните им конкуренти. В този контекст ЕИСК призовава Комисията да улесни по-нататъшното развитие на етичното банкиране и банкирането, основано на участие в печалбите и загубите².

¹ ОВ L 329, 14.12.2010 г., стр. 3–35, становище на ЕИСК: ОВ С 339, 14.12.2010 г., стр. 24–28.

² [ОВ С 48, 15.2.2011 г., стр. 33.](#)

- 1.3 Според извършената от Комисията оценка на въздействието МСП няма да бъдат засегнати особено отрицателно от новите капиталови изисквания, но Комитетът се съмнява в това твърдение и изисква от Комисията да следи отблизо тенденциите за отпускане на заеми и начисляване на такси от страна на банките към МСП. Освен това ЕИСК подкрепя провеждането от Комисията на преглед на оценката на риска при отпускането на заеми за МСП.
- 1.4 Новата рамка обединява микропруденциалните и макропруденциалните елементи. На микропруденциално равнище има изискване за по-голям и по-висококачествен капитал, по-добро покритие на рисковете, въвеждане на коефициент на ливъридж като предпазен механизъм за режима, основан на рискове, и нов подход към ликвидността. На макропруденциално равнище ДКИ IV изисква формирането на капиталови буфери в добри времена, които могат да бъдат използвани в период на криза, както и други мерки за преодоляване на системния риск и взаимосвързаността. В предложенията се разглеждат поне от концептуална гледна точка всички проблеми, които банковата криза разкри и които бяха посочени в предишното становище на ЕИСК относно ДКИ III³.
- 1.5 В крайна сметка, въздействието на законодателството ще зависи от прилагането му и от участниците. Банковата криза не беше резултат от една-единствена причина: всички участници бяха виновни. Директорите, отговорни за управлението на много банки, определено имаха вина, но такава имаха и изискваните по закон одитори, рейтинговите агенции, институционалните инвеститори и анализаторите, регулаторните и надзорните органи на държавите членки, централните банки, министерствата на финансите и политиците, а икономистите от научните среди и коментаторите от медиите също не успяха да забележат какво се случва. ЕИСК би искал да вярва, че участниците са извели поуки от последната криза, но начинът, по който се управлява кризата с държавния дълг, показва друго. В някои случаи въпросът за рекапитализацията на банките не беше решен, стрес тестовете бяха неубедителни (Dexia), одиторите не изискваха строги мерки срещу обезценяването на държавния дълг, докато политиците, които се опитваха да разрешат икономическите проблеми с политически средства, носят отговорност за това, че допуснаха кризата да излезе извън контрол.

³ [ОВ С 228, 22.9.2009 г., стр. 62–65.](#)

- 1.6 В противовес на новия регламент трябва да се прилагат схеми за възстановяване и реструктуриране въз основа на инструменти като индивидуалните планове за действие при извънредни ситуации („living wills“). Въпреки че държавата ще продължи да гарантира малките влогове, трябва да се премахне моралната опасност, произтичаща от възможността за предоставяне на неограничена държавна помощ за неплатежоспособните банки. Ако положението е достатъчно ясно, инвеститорите, кредиторите и директорите ще трябва да поемат пряка отговорност за бъдещото финансово здраве на всяка кредитна институция.
- 1.7 За да възстановят стабилността и доверието в пазарите, в приетия на 26 октомври 2011 г. план за излизане от кризата държавните и правителствените ръководители от ЕС постигнаха съгласие до юни 2012 г. да изискат от редица банки да поддържат коефициент на капиталова адекватност от 9% с капитал с най-високо качество, както и извънреден и временен буфер за експозициите по отношение на държавен дълг. Това беше наложително, тъй като съгласно предложението за регламент се предвижда преходът към новите капиталови изисквания да се осъществи в течение на няколко години. В резултат от това за някои банки ще бъде много трудно да наберат новия капитал, най-малкото защото трябва да търсят финансиране и за съществуващия дълг, което само по себе си е критично, тъй като през втората половина на 2011 г. финансирането вече пресекна. Комитетът признава, че тези мерки са извънредни, но все пак въздействието е незабавно, каквото и улеснение да се предложи в крайна сметка.
- 1.7.1 Ако бъдат приложени, тези капиталови изисквания могат да имат огромно въздействие върху по-малките и местните банки, които обикновено предлагат по-благоприятни условия на МСП и микропредприятията, отколкото международните банки. Ако по-малките банки срещат трудности при набирането на такъв капитал, тогава за МСП ще е по-трудно да получават достъп до финансиране.
- 1.8 Това разпореждане поражда загриженост в два основни аспекта, при положение че сегашната криза с финансирането продължи. За банките, които не могат или не искат да повишат своя собствен капитал от първи ред в краткосрочен план – действие, което би размило капитала на съществуващите им акционери, алтернативата е да свият своите баланси, като намалят отпусканите заеми, за да ги приведат в съответствие с капиталовите си резерви. В период, когато всички държави членки се опитват да вдъхнат нов живот на икономиките си, оттеглянето на банковите кредити би било катастрофа. За да се избегне такъв резултат, властите в държавите членки и ЕС би трябвало да потърсят сътрудничество с банковия сектор, вместо непрекъснато да се конфронтират с него, както и да се стремят да предприемат всеобхватни мерки, за да насърчат алтернативни форми на финансиране като банкиране, основано на участие в печалбите и загубите, както беше предложено в предходно становище на ЕИСК⁴.

4 [ОВ С 48, 15.2.2011 г., стр. 33.](#)

- 1.9 Вторият аспект на загриженост се отнася до банките, които наистина набират допълнителен собствен капитал на пазарите. Повечето капитали са налични в държавни инвестиционни фондове и в азиатските и блискоизточните банки. Съществува истинска опасност собствеността на банковата система в ЕС да излезе извън контрола на държавите членки на ЕС.
- 1.10 Особен проблем, който възникна по време на кризата с държавния дълг, е ясното доказателство, че, противно на насоките в споразумението и в поредицата директиви за капиталовите изисквания, държавният дълг очевидно не е безрисков. Това е важна слабост на разпоредбите за качеството на капитала, съдържащи се в регламента. Тя има дълбоки последици за банките, на които разпоредбите не оставиха друг избор, освен да закупуват големи количества държавен дълг. Механичното прилагане на безрисковия рейтинг трябва да бъде преразгледано от регулаторните органи, а банките трябва да преосмислят вътрешните си методологии относно риска.
- 1.11 Кумулативният ефект върху капитала, ликвидността и ливъриджа от ДКИ II, III и IV, предстоящите оздравителни режими, растящият интерес към предложенията на американския икономист и бивш председател на Федералния резерв Пол Волкър за ограничаване на възможностите на банките за търговия за собствена сметка, както и към концепцията за отделяне на банкирането на дребно от инвестиционното банкиране – всичко това вероятно означава, че бизнес моделът, използван толкова печелившо от по-големите банки през изминалото десетилетие, ще трябва да бъде преосмислен в условията на строги мерки и ограничен капитал през настоящото десетилетие. В интерес на всички участници – кредитори и кредитополучатели, работници и инвеститори – и на обществото като цяло е банките да могат да създадат нов бизнес модел, разбира се, по-малко печеливш, но с надеждата, че ще бъде по-устойчив за години напред.
- 1.12 Според ЕИСК новите бизнес модели трябва да бъдат етични и устойчиви. Отношенията с клиентите трябва да бъдат подобрени, бизнес практиките трябва да бъдат добросъвестни и етични, а схемите за възнаграждение трябва да бъдат радикално преразгледани. С развоя на кризата пролича вината на всички участници. Сега всички те трябва да обединят усилията си, за да изградят кредитни институции, способни да оказват подкрепа на икономиката на ЕС през предстоящото трудно десетилетие.

2. Въведение

- 2.1 Целта на директивите за капиталовите изисквания на ЕС е да създадат рамката за вътрешния пазар на банкови услуги. За тази цел те транспонират споразуменията от Базел в правото на ЕС. Базелският комитет е създаден през 1975 г. През 1988 г. Комитетът реши да въведе система за измерване на капитала, известна като Споразумението от Базел за капитала. Тя предвиждаше прилагането на рамка за оценка на кредитния риск. През март 1993 г. ЕС транспонира споразумението в първата си Директива за капиталовите изисквания (ДКИ)⁵ относно капиталовата адекватност на инвестиционните посредници и кредитните институции.
- 2.2 През 2004 г. беше публикувано второ споразумение от Базел (Базел II). ЕС транспонира това споразумение в нова ДКИ, която беше приета през юни 2006 г. и влезе в сила през декември 2006 г. На пленарната си сесия през март 2005 г. ЕИСК прие своето становище⁶ относно предложената ДКИ.
- 2.3 През октомври 2008 г. Комисията прие предложение с ключови изменения на ДКИ (ДКИ II). Прегледът на ДКИ представляваше до известна степен отговор на препоръките на Форума за финансова стабилност (ФФС) на Г-7, както и на кризата на пазара. Текстът беше публикуван през юли 2009 г. и започна да се прилага през декември 2010 г.
- 2.4 В съответствие с успоредно извършваната от Базелския комитет работа, Комисията проведе консултации и публикува предложения (през юли 2009 г.) относно изменения, свързани с търговските портфейли, пресекуритизацията и възнагражденията в банковия сектор като част от пакета ДКИ III. На пленарната сесия през януари 2010 г. ЕИСК прие своето становище⁷.
- 2.5 В отговор на финансовата криза през декември 2010 г. беше публикувано третото споразумение от Базел. Предложените капиталови и ликвидни буфери са многократно по-големи отпреди. Съгласно Базел III банките трябва да разполагат с базов собствен капитал в размер на 4,5% (в сравнение с 2 % при Базел II) и с капитал от първи ред в размер на 6% (в сравнение с 4 % при Базел II) от рисково претеглените активи. Базел III също въвежда допълнителни капиталови буфери: (i) задължителен буфер за запазване на капитала от 2,5 % и (ii) антицикличен капиталов буфер по преценка, който дава възможност на националните регулатори да изискват допълнително до 2,5 % капитал в периоди на силно нарастване на кредитите. Освен това Базел III въвежда минимален коефициент на ливъридж в размер на 3 % и два задължителни коефициента на ликвидност. Коефициентът на покритие на нуждите от ликвидност изисква всяка банка

⁵ [ОВ L 141, 11.6.1993 г., стр. 1–26.](#)

⁶ [ОВ C 234, 22.9.2005 г., стр. 8–13.](#)

⁷ [ОВ C 339, 14.12.2010 г., стр. 24–28.](#)

да поддържа достатъчно висококачествени ликвидни активи, за да покрива общия размер на нетните си парични потоци в продължение на 30 дни; нетният коефициент на стабилно финансиране изисква наличните средства за стабилно финансиране да превишават изисквания размер на стабилно финансиране в продължение на едногодишен период на продължителен стрес. Предложенията за транспониране на Базел III в ДКИ IV бяха публикувани през юли 2011 г. и съставляват основата на настоящото становище.

3. **Обобщение на предложенията**

3.1 Европейската комисия представи предложения за промяна в поведението на 8 000 банки, опериращи в Европа. Главната цел на предложението е да се повиши устойчивостта на банковия сектор на ЕС, като същевременно се гарантира, че банките ще продължат да финансират икономическата активност и растеж. Предложенията на Комисията имат три конкретни цели.

- Предложението изисква банките да разполагат с повече и по-качествен капитал, за да могат сами да се справят при бъдещи сътресения. Кризата завари банковите институции с капитал, който беше недостатъчен както в количествено, така и в качествено отношение, което доведе до безпрецедентно подпомагане от страна на националните органи. С предложението си Комисията въвежда за Европа международните стандарти за банковия капитал, съгласувани на равнището на Г-20 (по-широко известни като споразумението „Базел III“). Европа ще бъде водеща в тази област, като прилага правилата по отношение на повече от 8 000 банки, представляващи 53 % от световните активи.
- Комисията желае също така да създаде нова управленска рамка, която да даде на надзорните органи нови правомощия за по-внимателно наблюдение на банките и предприемане на мерки при установяване на рискове, като например да намалят кредита, когато изглежда, че се превръща в балон.
- Като обединява цялото приложимо по въпроса законодателство, Комисията предлага да се изготви единен правилник за банковото регулиране. Това ще подобри както прозрачността, така и прилагането.

3.2 Предложението се състои от две части: директива относно достъпа до дейности по приемане на вложения и регламент относно упражняването на дейност от кредитните институции и инвестиционните посредници. Двата правни инструмента образуват пакет и следва да се разглеждат заедно. Предложението се придружава от оценка на въздействието, която показва, че тази реформа значително ще намали вероятността от системна банкова криза.

3.3 Регламентът съдържа подробни пруденциални изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и обхваща следните аспекти:

- Капитал: предложението на Комисията предвижда повишаване на размера и качеството на собствения капитал, който банките трябва да притежават. В него също така се хармонизират приспаданията от капитала, за да се определи нетният размер на регулаторния капитал, който е разумно да бъде признат за регулаторни цели.
- Ликвидност: за подобряване на краткосрочната устойчивост на профила на ликвидния риск на финансовите институции Комисията предлага въвеждането на коефициент на покритие на нуждите от ликвидност (LCR), чийто точен състав и калибриране ще бъдат определени след период на наблюдение и преразглеждане през 2015 г.
- Коефициент на ливъридж: за да се ограничи натрупването на прекомерен ливъридж в баланса на кредитните институции и инвестиционните посредници, Комисията предлага също така коефициентът на ливъридж да бъде обект на надзорен преглед. Въздействието на коефициента на ливъридж ще бъде наблюдавано внимателно преди вероятното му превръщане в обвързващо изискване на 1 януари 2018 г.
- Кредитен риск от контрагента: в съответствие с политиката на Комисията по отношение на извънборсовите деривати са направени промени с цел да се насърчат банките да се освободят от извънборсовите деривати чрез централен контрагент.
- Единен правилник: финансовата криза подчерта опасността от различаващи се национални правила. Единният пазар се нуждае от единен правилник. Регламентът се прилага пряко, без нужда от транспониране в националните законодателства, и така се премахва един от източниците на тези различия. В регламента освен това се определя единен набор от капиталови изисквания.

3.4 Директивата обхваща области от настоящата Директива за капиталовите изисквания, в които държавите членки следва да транспонират разпоредбите на ЕС по съответстващ на собствената им среда начин, например изискванията за предприемане и осъществяване на дейност от банките, условията да упражняват правото на свободно установяване и правото на свободно предоставяне на услуги и определянето на компетентните органи и принципите на пруденциален надзор. Новите положения в директивата са:

- Подобро управление: в предложението се предвиждат засилени изисквания по отношение на правилата и процесите на корпоративно управление и се въвеждат нови правила с цел повишаване на ефективността на съвета на директорите при надзора върху риска, повишаване на статута на звеното по управление на риска и гарантиране на ефективно наблюдение на управлението на риска от страна на надзорните органи.

- Санкции: в предложението се гарантира, че ако институции нарушат изисквания на ЕС, всички надзорни органи могат да налагат санкции, които са действително възпиращи, но също така ефективни и пропорционални – например административни глоби до 10 % от годишния оборот на дадена банкова институция или временни забрани за членовете на управителния орган на институцията.
- Капиталови буфери: в допълнение към минималните капиталови изисквания се въвеждат два капиталови буфера: буфер за запазване на капитала, който е еднакъв за всички банки в ЕС, и антицикличен капиталов буфер, който следва да бъде определен на национално равнище.
- Засилен надзор: Комисията предлага да се засили надзорният режим, така че да се изисква изготвянето на годишен план за надзорни проверки на всяка поднадзорна институция въз основа на оценка на риска, засилено и по-систематично използване на надзорни проверки на място, по-стабилни стандарти и по-перспективни и изискващи по-силната намеса на надзорните органи оценки.

3.5 В заключение предложението има за цел кредитните институции да престанат да разчитат, доколкото е възможно, на външни кредитни оценки, като за целта: а) се изисква всички решения на банки, свързани с инвестиране, да се основават не само на кредитни оценки, но и на собственото им вътрешно кредитно становище и б) банките със значителен брой експозиции в даден портфейл да разработят вътрешни оценки за този портфейл, а не да разчитат на външни оценки за изчисляване на своите капиталови изисквания.

3.6 Комисията счита, че:

- предложението ще увеличи рисково претеглените активи на големите кредитни институции с 24,5 %, а на малките кредитни институции с 4,1 %.
- Смята се, че поради новото изискване и буфера за запазване на капитала ще бъде необходимо да се привлече нов собствен капитал в размер на 84 милиарда евро до 2015 г. и 460 милиарда евро до 2019 г.

4. **Гледната точка на ЕИСК**

4.1 От ЕИСК не е поискано становище относно директивата. Следователно, с две изключения, становището на Комитета се ограничава до регламента.

4.2 ДКИ IV е важна стъпка напред за регулирането на капитала. Тя ще повиши значително пруденциалните изисквания, ще гарантира, че регулаторният капитал действително може да поема загуби и ще сложи край на някои рискови дейности, за които режимът преди кризата изискваше твърде малко капитал. В по-общ план настоящата криза и кризите от миналото показаха, че когато банките са изправени пред проблеми, недостатъчният висококачествен капитал и ликвидност водят до големи икономически разходи за обществото. Важно е това положение да бъде коригирано. Макар че

подкрепя общата идея на регламента, ЕИСК има редица резерви, които са изложени в настоящото становище.

- 4.3 Банките трябва да разполагат с достатъчно ликвидни активи, за да се справят без публична подкрепа с проблемите с ликвидността, с които могат да се сблъскат. Централната банка следва да разглежда възможността да действа като кредитор от последна инстанция единствено при изключителни обстоятелства. Следователно коефициентът на покритие на нуждите от ликвидност (LCR) изпълнява полезна функция. Освен това банките трябва да ограничат падежните несъответствия в балансите си. Финансирането на изключително дългосрочни активи с изключително краткосрочни задължения създава рискове не само за самата банка, но и за икономиката като цяло. Поради това ЕИСК подкрепя предложението за своевременно разработване и въвеждане на нетен коефициент на стабилно финансиране (NSFR).
- 4.4 Независимо от това изискванията за ликвидност трябва да бъдат калибрирани много внимателно, за да не доведат до сериозно объркване в банковите дейности. ЕИСК е удовлетворен, че предложенията осигуряват гъвкавост, позволяваща промени в NSFR и LCR, докато надзорните органи придобият опит относно това какво е въздействието на тези инструменти. Традиционната дейност на банките е трансформацията на падежите, т.е. заемане на финансови средства на къси позиции и даване на заем на финансови средства на дълги позиции. Ако тази дейност бъде прекомерно ограничена, икономиката ще пострада. ЕИСК се отнася предпазливо към идеята за падежни съответствия в балансите.
- 4.5 В начина, по който финансовата система работи, се съдържа елемент на процикличност. Рисковете се подценяват по време на икономически подем и се преувеличават по време на криза. Но кризата, която настъпи след обявяването в несъстоятелност на Lehman Brothers, показва колко крайни могат да станат колебанията. В допълнение към капиталовите и ликвидните изисквания на регламента директивата ще въведе също така буфер за запазване на капитала и антицикличен капиталов буфер. ЕИСК приветства това. В резултат дългосрочната финансова стабилност ще се засили, което от своя страна следва да подпомогне икономическия растеж.
- 4.5.1 И все пак прилагането на правилата от Базел спрямо всички банки, било то систематично или не, може да окаже особено голям натиск върху по-малките местни банки. Комитетът призовава Комисията, Европейският банков орган (ЕБО) и надзорните органи в държавите членки да гарантират, че капиталовите буфери за по-малките банки са съобразени с техните бизнес модели.

- 4.6 Изчисляването на капиталовите изисквания зависи от прилаганите счетоводни правила. В разследването си на ролята на изискваните по закон одитори по време на финансовата криза, Камарата на лордовете на Обединеното кралство установи, че прилагането на Международните стандарти за финансова отчетност (МСФО) представлява значителна пречка за достоверността на счетоводните баланси на банките. През последните месеци стана ясно, че банки в една или повече държави членки не са преценили държавния дълг по пазарна стойност в отчетите до акционерите, което води до непоследователно прилагане на МСФО. Като има предвид, че МСФО са система, основаваща се на принципи, ЕИСК настоятелно призовава Комисията да работи с органите, отговарящи за счетоводните стандарти, специалистите в областта на одита и надзорните органи на държавите членки, за да се гарантира, че хармонизираните разпоредби за капиталова адекватност се подкрепят от хармонизирана и точна счетоводна практика. Европейският орган за ценни книжа и пазари (ЕОЦКП) трябва да изпълнява важна координираща роля в този процес. Това е жизненоважна предпоставка за хармонизирано прилагане на новата пруденциална рамка.
- 4.7 Комисията естествено ще очаква успехът на ДКИ IV да бъде оценен според начина, по който новите режими за капитала и ликвидността реагират на бъдещите финансови кризи. Като съзнава мащаба на икономическата криза, в която понастоящем се намира ЕС, ЕИСК изразява загриженост новият режим по никакъв начин да не ограничи кредитите за икономиката или потока на експортни кредити или търговско финансиране. Ако банките могат да постигнат посочените коефициенти за капитала и ликвидността единствено като свият финансовите си отчети и ограничат кредита, то тогава регламентът няма да постигне положителни резултати. Такъв провал е немислим. Комитетът не счита извършената оценка на въздействието за убедителна и призовава за по-подробна оценка. ЕИСК предлага наличието на кредити да се наблюдава непрекъснато (например от обсерватория с участието на ЕИСК) до изтичането на срока в ДКИ IV (през 2019 г.) и до приключването на стратегията „Европа 2020“ (която трябва да разчита на подкрепата на банките).
- 4.8 Следователно, въпреки че обосновката за максимална хармонизация е ясна, икономическата криза и кредитният поток могат да наложат внимателно доуточняване на двата коефициента и на графициите, за да бъдат оптимизирани резултатите и възстановяването на икономиката на всяка държава членка през следващите няколко години.
- 4.9 Изискваният общ капитал, предложен в регламента, е 8%. От него изискваният коефициент на базов собствен капитал е 4,5%, допълнителният капитал от първи ред е 1,5%, а капиталът от втори ред – 2%. Освен това буферът за запазване на капитала е 2,5% базов собствен капитал от първи ред. Когато всички промени бъдат въведени до 2019 г., изискваният общ капитал плюс буферът за запазване на капитала ще бъде 10,5%. В регламента се изисква максимална хармонизация, т.е. има изискване за

хомогенен пруденциален капитал в целия Европейски съюз, постигнато чрез истински единен правилник. Обосновката е, че неподходящи и некоординирани по-строги изисквания в отделните държави членки биха могли да доведат до прехвърлянето на базисните експозиции и рисковете към паралелния банков сектор или от една държава членка към друга. Възможно е някои държави членки, които възнамеряват да предложат по-високи проценти, да решат да оспорят това мнение преди окончателното изготвяне на регламента. ЕИСК ще се противопостави на подобни действия, ако те биха могли да имат негативни последици за малките банки и/или кредитите за МСП.

- 4.10 Рамката от Базел е предназначена за банки, опериращи на международно равнище. Директивите за капиталовите изисквания на ЕС се прилагат за всички кредитни институции на ЕС. Рамката от Базел ограничава в известна степен определянето на базовия собствен капитал от първи ред само до акции и неразпределени печалби. Това може да представлява проблем за дружества, които не са акционерни, като кооперации, взаимоспомагателни дружества и спестовни банки в Европа. В член 25 от ДКИ III действително се признава, че тези институции изискват различен подход към основния капитал. От съществено значение е окончателните разпоредби на регламента да бъдат в съответствие с алтернативните бизнес модели на тези институции.
- 4.11 Въпреки че това не е становище относно директивата, ЕИСК счита, че трябва да коментира предложението кредитните институции да не разчитат в голяма степен на кредитни оценки (параграф 3.5 по-горе). В становището си от май 2009 г.⁸ относно регламента за агенциите за кредитен рейтинг, ЕИСК настоятелно призовава регулаторните органи да не разчитат прекомерно на кредитни оценки, особено предвид опита с ценните книжа, обезпечени с ипотечни кредити, при които оценките се оказаха безполезни. Поради това ЕИСК приветства настоящото предложение, тъй като, въпреки че то все още допуска използването на външни кредитни оценки, в него се изисква от държавите членки да гарантират, че регулираните им институции не разчитат единствено или механично на такива оценки, а разполагат с вътрешни методологии за оценка на кредитоспособността. В него се предвижда също така, че когато вътрешната методология на дадена институция изисква по-високо равнище на капитал, отколкото изискваното от външна оценка, да се прилага вътрешната методология.
- 4.12 Особен проблем, който възникна по време на кризата с държавния дълг, е ясното доказателство, че, противно на насоките в споразумението и в поредицата директиви за капиталовите изисквания, държавният дълг очевидно не е безрисков. Това е важна слабост на разпоредбите за качеството на капитала, съдържащи се в регламента. Тя има дълбоки последствия за банките, на които разпоредбите не оставиха друг избор, освен да закупуват големи количества държавен дълг. Механичното прилагане на безрисковия рейтинг трябва да бъде преразгледано от регулаторните органи, а банките трябва да преосмислят вътрешните си методологии относно риска.

⁸ [ОВ С 54, 19.2.2011 г., стр. 37-41.](#)

- 4.13 ЕИСК приема, че в регламента се запазват капиталовите изисквания за заеми за МСП при 75 % от нормата, но се съмнява, че това ще бъде достатъчно при сегашната ситуация. Комитетът смята, че основният въпрос за МСП е склонността на банките да поемат риск. Традиционно банките имат готовност да бъдат партньори на обещаващи МСП и да подкрепят растежа им. Неизпълнението на кредитните задължения в резултат от финансовата криза и общата слабост на банковите баланси накараха банките все повече да избягват да поемат рискове. Затова, за да се смекчи това нежелание да се поемат рискове, ЕИСК препоръчва за МСП коефициентът да бъде намален на 50 %. Комитетът знае, че Комисията възнамерява да продължи проучването на този въпрос.
- 4.14 В този контекст ЕИСК призовава Комисията да улесни по-нататъшното развитие на етичното банкиране и банкирането, основано на участие в печалбите и загубите. Тази форма на банкиране издържа теста на финансовата криза и въпреки че не беше имунизирана срещу последиците от кризата, определено доказва своята жизнестойчивост и ценност. Предвид натиска върху банковата система, тя може да предложи ценен допълнителен източник на кредитиране за МСП. С оглед на това Комитетът призовава Комисията да излезе с директива относно етичното банкиране и банкирането, основано на участие в печалбите и загубите, както ЕИСК вече предложи в предходно становище⁹.
- 4.15 Взети заедно, ДКИ II, III и IV представляват огромна тежест за банковите операции, тъй като увеличават регулаторната тежест и разходите за привеждане в съответствие и едновременно с това намаляват възвращаемостта на капитала и дългосрочната рентабилност. Предвид ролята на банкерите в неотдавнашната криза и техните неразбираеми схеми за възнаграждение, повечето европейски граждани считат, че банкерите получават каквото са заслужили. Въпреки това ЕИСК трябва да отправи предупреждение. За да процъфтява ЕС, и банките трябва да процъфтяват. За съжаление понастоящем банките не са в добро състояние: трудно е да се прецени колко още вреди може да нанесе кризата с държавния дълг на балансите и дългосрочната рентабилност на банките в ЕС.

⁹ [ОВ С 48, 15.2.2011 г., стр. 33.](#)

- 4.16 При тези обстоятелства окончателното изготвяне и последващото прилагане на пакета ДКИ IV ще бъдат от решаващо значение за успеха на проекта и по-специално за способността на банките както да извършат необходимите промени, така и да възстановят финансовото си здраве. Предвид последиците от кризата с държавния дълг, възможно е банките в различните региони на ЕС да не са в състояние да се развиват с еднакъв темп. Законодателите и надзорните органи трябва да бъдат подготвени за това, въпреки че графикът за прилагане е удължен до 2019 г.

Брюксел, 18 януари 2012 г.

Председател
на
Европейския икономически и социален
комитет

Staffan Nilsson
